-RAPOR-
(Plan ve Bütçe Komisyonu)
İL GENEL MECLİS BAŞKANLIĞINA / ÇORUM

İl Genel Meclisinin 05/01/2021 tarih ve 7 nolu kararı ile Plan ve Bütçe Komisyonuna havale edilen, İl Özel İdaresinin makine parkında bulunan makine ve ekipmanların program uygulamaları dışındaki dönemde köy tüzel kişiliklerine, kamu kurum ve kuruluşları ile şahıslara, şirketlere kiralanması ile ilgili olarak, 2021 yılı için tespit edilen kiralama teklifleri ile ilgili Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerinin katılımı ile toplandı.

Komisyonumuzca yapılan değerlendirmede, Yıl içerisinde meydana gelen fiyat artışları ve İdarenin iş yoğunluğu da dikkate alınarak, İl Özel İdaresi makine parkında bulunan makine ve ekipmanların program uygulamaları dışındaki dönemde kiralama ücretlerine ilişkin 2021 yılı için belirlenen yeni fiyatların makul ölçülerde olduğu ve bu haliyle kabul edilmesi komisyonumuzca uygun görülmüştür.

2021 Yılı İş Makinesi ve Ekipman Akaryakıt Dahil Kiralama Bedelleri

Makine ve Ekipmanın Cinsi:	**Köy Tüzel Kişiliğine:**	**Şahıs ve Şirketlere:**	**Kamu Kurum ve Kuruluşlarına:**
Sabit Kasalı Kamyon, Öncü Kamyon	Yakıt Karşılığı	9,82 TL/km	7,640 TL/(km)
Arazöz	Yakıt Karşılığı	16,37 TL/km	13,09 TL/km
Damperli Kamyon	Yakıt Karşılığı	9,82 TL (km)	7,64 TL (km)
Çekici Treyler	Yakıt Karşılığı	15,28 TL (km)	Yakıt Karşılığı
Greyder	Yakıt Karşılığı	527,00 TL/Saat	418,98 TL/Saat (20 Saate Kadar) 317,51 TL/saat (20 saat ve yukarısı)
Dozer	Yakıt Karşılığı	692,85 TL/Saat	554,28 TL/Saat (20 Saate Kadar) 446,26 TL/Saat (20 saat ve yukarısı)
Yükleyici (Lastik Tekerlekli)	Yakıt Karşılığı	491,00 TL/Saat	391,70 TL/Saat (20 Saate Kadar) 291,32 TL/Saat (20 saat ve yukarısı)

Makine ve Ekipmanın Cinsi:	**Köy Tüzel Kişiliğine:**	**Şahıs ve Şirketlere:**	**Kamu Kurum ve Kuruluşlarına:**
Ekskavatör	Yakıt Karşılığı	493,18 TL/Saat	365,52 TL/Saat (20 Saate Kadar) 310,96 TL/Saat (20 saat ve yukarısı)
Kanal Kazıcı - Yükleyici	Yakıt Karşılığı	280,41 TL/Saat	223,68 TL/Saat
Kompresör	Yakıt Karşılığı	186,58 TL/Saat	149,48 TL/Saat
Hidrolik Kaya Delici	Yakıt Karşılığı	549,91 TL/Saat	439,71 TL/Saat
Silindir	Yakıt Karşılığı	439,71 TL/Saat	351,33 TL/Saat
Mıcır Yıkama Makinesi	Yakıt Karşılığı	169,12 TL/Saat	135,30 TL/Saat
Finişer (Asfalt Serme Makinesi) (3 Personel ile birlikte)	Yakıt Karşılığı	506,27 TL/Saat	405,89 TL/Saat
Vidanjör	1. Ücretsiz 2. 100 TL 3. 200 TL	Asgari 200 TL Azami 400 TL	---

İŞ MAKİNESİ ARAÇ KİRALAMA GENEL ŞARTLARI

1-Kiralamalar 5 saatten az olmamak üzere şahıs işlerinde mülkiyet (parsel) sahibi, şirketlerde şirket yetkilisi tarafından kiralama sözleşmesi imza altına alınır.

2-İl Özel İdaresinin programlı işlerinin tamamlanmasından sonraki dönemde veya idarenin uygun gördüğü dönemde kiralama ücretinin idaremiz hesabına yatırılmasına müteakip çalışma yapılabilecektir.

3-Köy tüzel kişilikleri ve kamu kurum kuruluşları hariç, şahıs, şirket ve müteahhitlere yapılan kiralamalarda ön etüt raporunun hazırlanması için çalışma yapılacak yere giden personel için harcırah kişi başına 19,64 TL, gidilen araç içinde km başına 1,75 TL olarak hesaplanıp kiralama bedeline ilave edilecektir.

4-Operatörlerin ve şoförlerin çalışma yerlerine götürülüp getirilmesi köy tüzel kişiliği adına yapılan kiralamada köy muhtarı tarafından, şahıs veya şirketlerde ise kiralayan tarafından yapılacaktır.

5-İş makinelerinin nakli idareye ait çekici treyler ile yapıldığında, çekici treylerin her gidiş gelişi için ayrı ücret hesaplanacaktır.

6-İş makinelerinin nakli için öncü kullanılmasının gerekli olduğu hallerde, öncü olarak kullanılacak araç için ayrıca kiralama bedeli hesaplanarak kiralama ücretine eklenecektir.

7-İdarenin gerekli görmesi durumunda, kiracı ve İdare arasında iş makineleri ve personelin güvenliği, ödeme koşulları, teslim şartları, iş kazası, trafik kazaları vb. konularını içeren bir sözleşme hazırlanarak, karşılıklı olarak imzalanacaktır.

8-Kiralama bedelleri yakıt dahil belirlenmiştir.

9-Belirlenen kiralama bedellerine K.D.V. ilave edilecektir.

10-İlimiz köy ve bağlılarının arazi yollarında, şenlik alanlarında ve orman kesim alanlarında bulunan köy yollarında, köy tüzel kişilikleri tarafından yaptırılacak çalışmalar için kiralama ücreti alınmayacak, yakıt köy tüzel kişiliği tarafından karşılanacaktır.

11-Şahıs, şirket ve müteahhitler ile kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılacak kiralamalarda listede belirtilen ücretler kullanılacaktır.

12-Vidanjör kiralamasında köy tüzel kişiliğince ilk talep ücretsiz, diğer talepler ücrete tabidir. Şahıslar tarafından yapılan taleplerde asgari tutar şirketler tarafından yapılan taleplerde ise mesafesine bağlı olarak değerlendirilecektir.

İl Genel Meclisimizin takdirlerine arz ederiz.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

Mehmet KAPLAN Komisyon Başkanı	Fehmi YAĞLI Komisyon Başkan V.	Mehmet YÜCEL Üye

İlhami TÜRKSAL Üye	Nazım ÇETİN Üye

-RAPOR-
(İmar ve Bayındırlık Komisyonu)
İL GENEL MECLİS BAŞKANLIĞINA / ÇORUM

İl Genel Meclisinin 06/01/2021 tarih ve 10 nolu kararı ile İmar ve Bayındırlık Komisyonuna havale edilen, İlimiz ve ilçelerimiz köylerinde kerpiçten yapılmış olan mevcut konut ahır samanlık depo gibi kullanılamayan atıl durumda ve yıkılmaya yüz tutmuş yerler var mı? Bu yapıların imar durumu nedir? Özellikle köylerden göç etmiş hiçbir şekilde bakım ve tadilatı yapılmayan Köylerdeki yaşayan insanlar için bu yapılar sürekli uçma tehlikesi olduğundan hayati yaşantılarında sürekli büyük küçük yaşlı çocuk hepsi için tehlike oluşmaktadır? Bu yıkılmaya yüz tutmuş yerlerle ilgili zaman zaman şikayetler alınmaktadır. Bunların bakım onarım ve çözümü için bu tür tehlike arz eden yerlerin imar bakımından Çorum ilimize bağlı köylerden başlamak üzere Köylerimizdeki bu sorunların çözümü için konunun araştırılıp çözüm yolları noktasında gerekli inceleme ve araştırmanın yapılması ile ilgili İmar ve Bayındırlık Komisyonu üyelerin katılımıyla toplandı.

Komisyonumuzca yapılan çalışmada, Çorum İl Özel İdaresine, yıkılacak derecede tehlike arz eden yapı olduğuna dair başvurular dilekçe yolu ile alınır ve İl Özel İdaresi Teknik personelleri tarafından yerinde inceleme yapılarak bahsi geçen yapı yerinde tespit edilir.

Yapılan tespit sonucunda İmar Kanunu'nun 39. maddesinin *"Genel güvenlik ve asayiş bakımından tehlike arz ettiği valilikçe tespit edilen metruk yapılar ile bir kısmı veya tamamının yıkılacak derecede tehlikeli olduğu belediye veya valilik tarafından tespit edilen yapıların sahiplerinin adrese dayalı nüfus kayıt sistemindeki adreslerine tehlike derecesine göre bunun izalesi için belediye veya valilikçe üç gün içinde tebligat yapılır. Yapı sahibine bu şekilde tebligat yapılamaması hâlinde bu durum tebligat yapan idarenin internet sayfasında 30 gün süre ile ilan edilir ve tebligat varakası tebliğ yerine kaim olmak üzere tehlikeli yapıya asılır ve keyfiyet muhtarla birlikte bir zabıtla tespit edilir. Malik dışında binada ikamet amacıyla oturanlara da ayrıca tahliye için tebligat yapılır."* hükmü gereğince yerinde tespit tutanağı tutularak bir nüshası yapıya asılır bir nüshası da yerinde bulunması durumunda muhtara bırakılır.

Tutulan tespit tutanağı yapı maliklerine ve muhtara tebliğ edilmek üzere posta yolu ile gönderilir. Gönderilen tebligatta İmar Kanunu'nun 39. maddesi *"Tebligatı veya ilanı müteakip 30 günü geçmemek üzere ilgili idarece belirlenen süre içinde yapı sahibi tarafından tehlikeli durumun ortadan kaldırılmaması hâlinde, tehlikenin giderilmesi veya yıkım işleri belediye veya valilikçe yapılır ve masrafı % 20 fazlası ile yapı sahibinden tahsil edilir. Alakalının fakruhali tevsik olunursa masraf belediye veya valilikçe bütçesinden karşılanır. Tehlike durumu o yapı ve civarının boşaltılmasını icab ettiriyorsa mahkeme kararına lüzum kalmaksızın zabıta marifetiyle derhal tahliye ettirilir."* hükmü gereğince gerekli güvenlik önlemlerinin alınarak yapı sahibi tarafından tehlike arz eden yapının kaldırılması talep edilir.

Belirlenen süre zarfında tehlikenin ortadan kaldırılmaması durumunda ilgili yapılar hakkından aynı madde hükmünce yıkım işlemleri idarenin belirleyeceği bir zamanda idare tarafından yapılır.

İl Genel Meclisimizin takdirine arz ederiz.

İMAR VE BAYINDIRLIK KOMİSYONU

Ünal NALÇACI Komisyon Başkanı	Kemal ÖZÖNAL Komisyon Başkan V.	Vahit KABAKCI Üye
Yıldız BEK Üye		Doğan UÇAR Üye

-RAPOR-
(Araştırma ve Geliştirme (AR-GE) Komisyonu)
İL GENEL MECLİS BAŞKANLIĞINA / ÇORUM

İl Genel Meclisinin 06/01/2021 tarih ve 11 nolu kararı ile Araştırma ve Geliştirme Komisyonuna (AR-GE) havale edilen, İlimiz ilçelerimiz ve köylerimizde kadın kooperatifleri var mı? Kooperatiflerin kuruluşlarındaki isimleri amaçları kuruluş tarihleri faaliyetleri nelerdir? Kurucu üye sayıları, daha sonra üye sayılarında artış olup olmadığı, Kooperatiflere kamu kurumu vakıf dernek başka kooperatif STK'ların ortak olup olmadığı bunlardan destek alınıp alınmadığı ortaklık var ise oranları ne kadar olduğu, Kooperatiflerin hibe teşvik gibi projelerden yararlanıp yararlanmadığı, Kooperatiflerde kadın istihdamı var mı? İstihdam nasıl temin ediliyor çalıştırma şartları neler çalışan sayısı belli mi? Buralarda üretim var mı, ya da sadece kadınların üretimine satış aşamasında mı aracılık yapılıyor? Kuruluşlarından sonra gelişme göstermiş mi? Gelişme varsa bunu sağlayan faktörler nelerdir? Kuruluşundan sonra gerileme göstermişse bunun sebepleri nelerdir? Covid-19 sürecinde etkilenmiş midirler? Konu ile ilgili Araştırma ve Geliştirme (ARGE) Komisyonu üyelerin katılımıyla toplandı.

Komisyonumuzun yaptığı araştırma sonucunda elde ettiği bilgilere göre; İlimiz de merkez dahil muhtelif ilçelerimizde 2016 yılından itibaren Kadınlarımızın kurmuş olduğu kooperatifler bulunmaktadır. Bunlar:

1- S.S. Sungurlu Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi Kuruluş tarihi: 16/05/2016 faaliyeti mantı, erişte, çorbalık erişte ve tarhana üretmektedir. Kuruluş üye sayısı 7 kişi olup şu anda 15 üye ile faaliyetlerini sürdürmektedir. Toplamda 20 kişilik kadın istihdamı bulunmaktadır. Çorum Merkezde faaliyeti olan S.S. Hitit Güneşi Kadın Girişimi Üretim ve Kalkınma kooperatifi ile birlikte ortak çalışmalar yürütmektedir. Proje karşılığı Makine teçhizat desteklerinden yararlanan Kooperatif Türkiye genelinde büyük marketlerde satış reyonları bulunmaktadır. Çorum genelinde faaliyet açısından ilk sıralarda yer alan Kadın kooperatiflerindendir.

2- S.S. Mecitözü Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi; 12/07/2017 tarihinde Mecitözü kaymakamlığının da girişimleri sonucunda, Mecitözü İlçesi'nde 18 yaş ve üstü işsiz bayanlara istihdam sağlama, genelde ise ülke ekonomisine katkı sağlamayı hedefleyerek. İş ve iş bulma olanağı zor olan bölgemizdeki bayanlara bu alanda yeni bilgi ve beceriler kazandırılarak iş eğitimlerinin verilmesi ve böylelikle bulundukları bölgeye, topluma sosyal ve ekonomik katkıda bulunarak sürdürülebilirliği olan bir eğitim ve istihdam merkezi oluşturulması için Süs taşları yapımı, takı yapımı amacıyla doğal taşların bol bulunduğu Mecitözü İlçesi'nde 9 bayan tarafından kurulmuştur.

Yarı değerli doğal taşlar Çorum'un birçok ilçesinde bulunmaktadır. Tarla ve arazilerin yüzey kısımlarından toplanmaktadır. Köylülerin tarlalarını temizleyip bir köşeye yığdıkları taşların birçoğu aslında yarı değerli doğal taşlardan oluşmaktadır. Bu taşlardan çeşitli dekoratif süs eşyaları ve takı malzemeleri üretilmektedir.

Doğal taşlarımıza yurt dışından ve yurt içi turistlerin ilgisi yüksek orandadır ancak pazarlama, reklam ve satış politikalarının oluşmamış olmasından dolayı satış seviyesi düşüktür.

Kuruluşundan sonra üye sayıları artmamış olup 2020 Aralık ayında farklı üretim kalemlerimi de (folklorik bebek ve bez bebek üretimi) içerisine alıp üye sayısını artırma kararı alınmıştır.

Kooperatifimiz üyelik şeklinde faaliyet göstermekte olup, herhangi bir kurum ve kuruluşla ortaklığı bulunmamaktadır.

2020 yılında Kadın Emeğini Değerlendirme Vakfından (KEDV) İhracata yönelik hibe desteği almıştır.(Online Satış Sitesi kurulumu, katalog ve Broşür basımı, Yabancı dil çeviri giderleri ve fotoğraf çekimi)

2020 Yılında SOGEP Kapsamında Çorumdaki 7 Kadın Kooperatifi ile birlikte ‘’ Güçlenen kooperatifler Güçlü kadınlar ‘’ projesi kapsamında hibe desteği almaya hak kazanmıştır.(Makine ekipman, sarf malzeme, eğitim ve tanıtım giderleri) Proje 2021 yılında uygulanacaktır.

Kooperatif tamamen kadınlardan oluşmaktadır, erkek üye bulunmamaktadır.

Kooperatifte daimi istihdam edilen personel bulunmamaktadır.

2021 yılında KOP-DES projesine başvuru yapılarak 2 kadın üyenin daimi istihdamı sağlanması planlanmaktadır.

Kooperatif, Kadınların gerek evlerinde gerekse eğitim atölyelerinde kısmi zamanlı olarak ürettikleri ürettiklerin satışını yapmaktadır.

Kuruluşlarından itibaren gerek il içi gerekse il dışında Uluslar arası fuarlara (EMİTT, ASO vb.) tanıtım faaliyetlerinde bulunarak, çeşitli eğitimlere (Halk Eğitimi Merkezi Müdürlüğü ve İŞKUR İl Müdürlüğü işbirliği ile birlikte Yarı değerli doğal taş işleme, gümüş işleme ve takı yapımında ortak kurslar) katılarak gelişimine katkı sağlamıştır.

Kooperatif, Covid-19 sürecinde üretim ve satış yönünden olumsuz etkilenmiştir. Normalleşme süreci ve alınan hibe destekleriyle kısa sürede toparlanma sağlamayı amaçlamaktadır.

3- S.S. Alaca Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi 12/09/2017 tarihinde Alaca ilçemizde dört kadın girişimci tarafından kurulmuş olup ortak sayısını 7 kişiye çıkarmayı planlamaktadırlar. Başlangıçta şişede ince kumlardan hedyelik sanat eserleri yapmakta iken satış ve pazarlama sıkıntısı sebebiyle hamur ve unlu mamüllere dönüşmek suretiyle el ve ev ürünleri üretmeye başlamışlar ancak pandemi sürecinde maalesef olumsuz etkilendikleri için faaliyetlerini geçici olarak askıya almışlar. Kooperatif yetkilisi tarafından faaliyetlerini son vermeyi bile düşündüklerini ifade etmektedirler. Tandır yufkacılığı yapacaklarını ancak yer sıkıntılarının bulunduğu ayrıca ürünlerinin pazarlanması için tanıtım ve reklam desteği gerektiğini söylemektedir.

4- Kargı Yeşilköy Köyü Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi 16/01/2020 tarihinde Kargı ilçemizde kurulmuştur. Yarı değerli taşların ekonomiye kazandırılması amaçlanmıştır. Satış ve Pazarlama imkanlarının bulunmaması nedeniyle yöresel el ve ev ürünleri turşu, kozalak pekmezi, tarhana, erişte, pancarlı, domatesli erişte şeklinde üretim yapmaya ve satmaya çalışmaktadırlar. Kooperatif OKA ya proje sunmuş ve kabul edilmiştir. Başta bina tadilatı olmak üzere Makine techizat alım işlem ve işleri ihale aşamasındadır.

5- S.S. Puduheba Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi 27/02/2020 tarihinde Boğazkale ilçemizde 7 bayan girişimci tarafından kurulmuştur. Halk Eğitim Merkezinde yapılan el işi malzemeleri pazarlamayı amaçlamışlar ancak pandemi süreci nedeniyle gerçekleştirememişler. Oka ya sunulan proje sürecinin devam ettiği kuru gıda ve ev ürünlerine yönelik çalışacakları beyan edilmiştir.

6- S.S. Çorum Zerafet Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi 03/07/2020 tarihinde Merkez İlçe de 7 kurucu bayan girişimci tarafından kurulmuştur. Ticaret il Müdürlüğünden kooperatif desteklerinden yararlanmış olup kooperatif üyelerinin evlerinde

yaptığı el ve ev ürünlerinin satış ve pazarlamasını yapmayı hedeflemektedir. Ayrıca kooperatif kurucularının benzer kooperatiflerin yaygınlaşmasına katkı sunmak için eğitim çalışmaları da yapacağı ifade edilmiştir.

7- S.S. Mavi Umutlar Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi 06/08/2020 tarihinde otizimli çocukların eğitim, bakım ve istihadamına katkı sağlamak için yedi bayan kurucu üye tarafından kurulmuştur.

8- S.S. Çorum Kadeş Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi 05/10/2020 tarihinde yedi bayan girişimci tarafından Merkez ilçede kurulmuştur. Henüz kooperatif desteklerinden yararlanmak için proje hazırlama aşamasında oldukları anlaşılmıştır. Kuşburnu marmelatı yapmayı hedeflemektedirler.

9- S.S. İskilip Yöresel Ürünler Kadın Girişimi Üretim ve işletme Kooperatifi 20/05/2020 tarihinde İskilip ilçesinde kurulmuştur. Yedi bayan kurucu üyesi bulunmaktadır. Ev ve El ürünleri üretimini desteklemek ve pazarlamak için ilçede satış yerleri bulunmaktadır.

10- Anne Lezzeti Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi 04/11/202 tarihin de 9 kişilik bayan girişimcileri tarafından Mecitözü ilçemizde kurulmuştur. Kooperatif proje hazırlama sürecinde olup kuru bakliyat, ev yemekleri üzerinde çalışmalar yapmayı hedeflemektedir.

11- S.S. Hitit Güneşi Kadın Girişimi Üretim ve Kalkınma Kooperatifi 01/06/2020 tarihinde Çorum merkezde kurulmuştur. Yedi Kadın Kooperatifini bir araya getiren SOGEP kapsamında "Güçlenen kooperatifler güçlü kadınlar" projesini hayata geçiren ve bu doğrultuda hibe desteği almış ve süreç devam etmektedir.

Çorum Ticaret İl Müdürlüğünden aldığımız bilgilerde ise;

-Kooperatiflerin kurucu üye sayılarında herhangi bir değişiklik olmamıştır.

-Müdürlüğümüz personelimizin yaptığı çalışmalar neticesinde;yenilikçiliği desteklemek ve sosyal sorumluluk uygulamalarını yaygınlaştırmak amacıyla 2020 Yılı Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP)'dan Müdürlüğümüze kayıtlı bütün kooperatiflerimiz destek alarak faydalanmıştır.

-Ticaret Bakanlığı; Kooperatifler ve üst kuruluşlarının üretim ve istihdama katkısı olacak projeleri "Kooperatiflerin Desteklenmesi Programı" çerçevesinde çalışmalar yürütülmektedir. İl Müdürümüz Fikret YILDIRIM ve Müdürlüğümüz personeli Tülay ŞAHİN ve Elif KARADAĞ tarafından yapılan çalışmalar sayesinde KOOP-DES programı çerçevesinde Çorum Zerafet Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifimizin projesi Bakanlığımız tarafından uygun bulunarak 149.000,00 TL hibe desteği verilmiştir, henüz üretim aşamasına geçilmemiştir. Ayrıca Çorum Mavi Umutlar ve Sungurlu Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatiflerinin projeleri de Bakanlığa gönderilmiştir.

-Kooperatiflerin her yıl birinci ve altıncı ayda yapmak zorunda oldukları genel kurul toplantıları pandemi sürecinden dolayı ertelenmiştir, bu da kooperatiflerin yapacakları çalışmaları olumsuz etkilemiştir.

-Kooperatiflerimizin geneli üretim yapmaktadır, yeni kurulan kooperatiflerimiz üretim aşamasındadır. Müdürlüğümüz olarak kooperatiflerimize ziyaretler gerçekleştirilerek bilgilendirme ve eğitim seminerleri düzenlenmektedir.

Toplam 11 kooperatif mevcut olup, ortak üye sayısı 85 kişiden oluşmaktadır. Kooperatiflere ait bilgiler mevcut çizelgede ekte sunulmuştur.

Komisyonumuz yedi Kadın kooperatifini bir araya getirerek birlikte çalışma yürüten bu Kooperatifimizin Başkanı Dilek hanımı Meclisimize çalışmalarıyla ilgili sunum yapmak üzere davet etmeyi uygun gördüğü için bugün kendileri aramızda olup sunumunu yapmak üzere kürsüyü Divan Başkanlığımızın müsadesiyle kendilerine bırakmak istiyorum.

Çorum merkez ve ilçeleri olmak üzere toplamda 11 adet Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi bulunmaktadır. Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatiflerimiz şunlardır:

S.N.	ÜNVANI	KURULUŞ TARİHİ	MERKEZİ / ADRES BİLGİLERİ	FAALİYET KONULARI	ORTAK ÜYE SAYISI
1	SUNGURLU KADIN GİRİŞİMİ ÜRETİM VE İŞLETME KOOP.	16.05.2016	Sunguroğlu Mah. 11. Sok 5/1 Sungurlu / ÇORUM	Unlu Mamuller Tarhana, Salça, Marmelat	7
2	MECİTÖZÜ KADIN GİRİŞİMİ ÜRETİM VE İŞLETME KOOP.	12.07.2017	Pirinç Pazarı Cad. No:24 Mecitözü / ÇORUM	Taş İşlemeciliği	9
3	ALACA KADIN GİRİŞİMİ ÜRETİM VE İŞLETME KOOP.	12.09.2017	Ayhan Mah. Lalezar Sok. No:3/101 Alaca / ÇORUM	Unlu Mamuller	7
4	KARGI YEŞİLKÖY KÖYÜ KADIN GİRİŞİMİ ÜRTİM VE İŞLETME KOOP.	16.01.2020	Kargı / ÇORUM	Unlu Mamuller, Turşu, Salça, Kuşburnu, Marmelat	7
5	S.S. PUDUHEPA KADIN GİRİŞİMİ ÜRETİM VE İŞLETME KOOP.	27.02.2020	Boğazkale / ÇORUM	Bez bebek, Yöresel kıyafet, Turşu, Kuşburnu vb.	11
6	S.S. ÇORUM ZERAFET KADIN GİRİŞİMİ ÜRETİM VE İŞLETME KOOP.	03.07.2020	Yeniyol Mah. Sel. Sk. Büyükçıvgın Apt. No:34/13-15 Merkez / ÇORUM	Unlu Mamuller	7
7	S.S. ÇORUM MAVİ UMUTLAR KADIN GİRİŞİMİ ÜRETİM VE İŞLETME KOOP.	06.08.2020	Yeniyol Mah. Gazipaşa Sok. No:10 Merkez / ÇORUM	Glutensiz Atıştırmalık /Kurutmalıklar, Salça Kuşburnu	7
8	S.S. ÇORUM KADEŞ KADIN GİRİŞİMİ ÜRETİM VE İŞLETME KOOP.	05.10.2020	Yavruturna Mah. Kulaksız Sok. No:7/3 Merkez/ÇORUM	El Ürünleri, Ev Yemekleri	7
9	S.S. İSKİLİP YÖRESEL ÜRÜNLER KADIN	20.05.2020	Hacıpiri Mah. Akçay Cad. No:2/A İskilip /ÇORUM	Turşu marmelat salça mantı	7

	GİRİŞİMİ ÜRETİM VE İŞLETME KOOP.				
10	ANNE LEZZETİ KADIN GİRİŞİMİ ÜRETİMVE İŞLETME KOOP.	04.11.2020	Camikebir Mah. Nafız Koldaş Cad. No:20/1 Mecitözü / ÇORUM	Unlu Mamuller, Ev Yemekleri	8
11	S.S. HİTİT GÜNEŞİ KADIN GİRİŞİMİ ÜRETİM VE KALKINMA KOOP.	01.06.2020	Yeniyol Mah. Sel Sk. Büyükçıvgın Apt No: 34/13-15 Merkez / ÇORUM	Unlu Mamuller, Ev Yemekleri	7

İl Genel Meclisimizin bilgilerine arz ederiz.

ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME (AR-GE) KOMİSYONU

Fehmi YAĞLI	Ahmet TUNA	Abdullah TİRYAKİ	Hacı BOLAT
Komisyon Başkanı	Komisyon Başkan V.	Üye	Üye

-RAPOR-
(Gençlik ve Spor Komisyonu)
İL GENEL MECLİS BAŞKANLIĞINA / ÇORUM

İl Genel Meclisinin 06/01/2021 tarih ve 9 nolu kararı ile Gençlik ve Spor Komisyonuna havale edilen İlimizde, ilçelerimizde Gençlik ve spor merkezlerimizin faaliyetleri nelerdir? Hangi ilçelerimizde gençlik merkezi vardır? Gençlik merkezi için belirli bir kriter var mı? Gençlik merkezlerinde hangi tür spor aktiviteleri yapılıyor? Buralardan erkek kadın çocuk yaralanma oranları ne kadardır? Köylerdeki gençlerimizin gençlik merkezinden yararlanma imkânı var mı? Gençlik merkezinden herkes yararlanabiliyor mu? Gençlik merkezindeki sportif faaliyetler ücrete tabi mi? Gençlik merkezlerinde çalışma saatleri bellimi? Spor yapabilmek için sürekli açık bulunduruluyor mu? Konu ile ilgili Gençlik ve Spor Komisyonu üyelerin katılımıyla toplandı.

Komisyonumuzun yaptığı araştırma sonucunda elde ettiği bilgilere göre; İlimiz ve İlçelerimizde Gençlik ve spor merkezlerinin faaliyetleri.

Gençlik merkezleri bünyelerinde eğitim, sanat spor ve kültürel kurslar yarışmalar açarak gençlerin sosyalleşmesini ve yeteneklerini gelişmesini hedefler. Çorum il merkezimizde bulunan gençlik merkezlerinden bu faaliyetler Halk Eğitim Merkezleri tarafından görevlendirilen öğretmenler tarafından yapılmaktadır. Çorum Merkezde bulunan Buharaevler Gençlik ve Kültür Merkezi gençlerimize okullarda yapılan eğitimlere destek olmak amacıyla dil ve fen ve kültürel derslerden kurslar açılmaktadır. Müzik bağlama piyano akıl oyunları kursları açılarak gençlerimizin bireysel yetenekleri geliştirilmektedir. Köylerden kendi imkanlarıyla gelen öğrencilerde bu kurslardan yararlanabilir. Gençlik Merkezleri ücretsiz olup kayıt anında cüzi bir ücret alınmaktadır. Gençlik merkezleri hafta sonları ve mesai saatleri dışında çalışmaktadır. Gençlik merkezlerinde spor salonları her daim açık ve hizmet vermektedir. Gençlik ve spor il müdürlüğüne bağlı gençlik merkezleri zaman zaman ilçelerimizi ziyaret ederek çeşitli aktivite ve faaliyetlerde bulunmaktadır.

Gençlik merkezlerinde Akademi Faaliyetleri (Değerler Atölyesi, Dini İlimler Atölyesi, İnovasyon Atölyesi, Kişisel Gelişim Atölyesi, Sosyal Bilimler Atölyesi, Dil Eğitimi Atölyesi, Güzel Sanatlar Atölyesi, Sağlıklı Yaşam ve spor atölyesi) Kulüp Faaliyetleri (Merkezim her yerde, Güzel sanatlar kulübü, Bilim ve Tknoloji Kulübü, sağlıklı yaşam ve spor kulübü, Gönüllülük Kulübü) yapılmaktadır.

İl Merkezinde Mahmut Atalay Gençlik Merkezi ve Çorum Gençlik Merkezi olmak üzere 2 adet, ilçelerde Alaca Gençlik Merkezi, Sungurlu Gençlik Merkezi ve Osmancık Gençlik Merkezi olmak üzere 3 adet toplamda 5 adet Gençlik Merkezi bulunmaktadır.

Gençlik Merkezi kurulması için İl, İlçe nüfusu, genç nüfus sayısı, Gençlik Merkezinin yapılacağı yerin Merkeze yakınlığı, yapılacak olan yerin m² büyüklüğü gibi bakanlık kriterleri vardır.

Gençlik Merkezlerinde salon sporları (Voleybol, Basketbol, Masa Tenisi, Batminton, Okçuluk) sokak oyunları vb… spor aktiviteleri yapılmaktadır.

Gençlik Merkezlerinden %60 oranında bayan, %40 oranında erkekler yararlanmaktadır.

Mobil Gençlik merkezi uygulaması ile köydeki gençler Gençlik Merkezine getiriliyor ya da Gençlik Merkezi personeli köylere etkinlik yapmak üzere gidiyor. Böylece köydeki gençlerde Gençlik Merkezinden yararlanıyor.

Gençlik Merkezlerinden 07-29 yaş arası bay-bayan tüm bireylerin yararlanma hakkı vardır.

Gençlik Merkezinde yapılan aktivitelerden yararlanmak için hiçbir ücret alınmaz, Gençlik Merkezleri ücretsizdir.

Gençlik Merkezlerinin çalışma saatleri 08.00-24.00 arası esnek çalışma saatlerine sahiptir.

Spor salonu olan Gençlik Merkezleri 08.00-24.00 arası açıktır. Salondan yararlanma imkanı vardır.

İl genel meclisimizin bilgilerine arz ederiz.

GENÇLİK VE SPOR KOMİSYONU

İsmail KEŞLİKTEPE	Erdoğan KÖROĞLU	İbrahim ÇİFTÇİ	Sadık AŞIK
Komisyon Başkanı	Komisyon Başkan V.	Üye	Üye

-RAPOR-
(Turizm Komisyonu)
İL GENEL MECLİS BAŞKANLIĞINA / ÇORUM

İl Genel Meclisinin 05/01/2021 tarih ve 4 nolu kararı ile Turizm Komisyonuna havale edilen, İlimizde ilçelerimizde köylerimizdeki tarihi ve turistik yerlerin tanıtılması, turizm paydaşları ile gündemde tutulmasını sağlamak amacı ile tur operatörleri ve turizm ile ilgilenenlerin dikkatlerini Ortaköy İlçemize çekmek, Ortaköy İlçemize gelecek turist artışına katkıda bulunmak amacıyla, Ortaköy ilçemize gelecek turistlerin ilçe ekonomisine katkı sağlamak amacıyla ilçede daha çok kalabilmelerini sağlamak amacıyla Meclisimizi ve kamuoyunu bilgilendirici çalışma yapılması ile ilgili ve Ortaköy ilçemiz Şapinuva İncesu ganyonları kazı yerlerinin tanıtımı ve diğer yerlerin tanıtımı ile ilgili Turizm Komisyonu üyelerin katılımıyla toplandı.

Komisyonumuzun yaptığı araştırma sonucunda elde ettiği bilgilere göre;

ORTAKÖY İLÇEMİZDE TURİZMİN GELİŞTİRİLMESİ İÇİN YAPILAN ÇALIŞMALAR

Ortaköy, önemli tarihi kalıntıları, doğal güzellikleri, dokuma ve el sanatları ile adını duyuran, il merkezimize yaklaşık 53 Km. mesafede bulunan tarihi ve doğal güzelliklerin bütünleştiği bir ilçemizdir. Ortaköy'de Hitit Medeniyetinin dini ve idari merkezi kabul edilen Şapinuva Ören yeri ile eşine az rastlanır doğal bir güzelliğe sahip olan İncesu Kanyonu ilçede turizm hareketliliği için ihtiyaç duyulan potansiyeli barındırmaktadır.

1990 yılında Ortaköy'de ilk kez iki çivi yazılı tabletin elde edilmesinden sonra, burada yapılan araştırma sonucunda kazı yapılmasına karar verilmiştir. Aynı yıl Çorum Müze Müdürlüğü başkanlığında başlanılan kazılara iki yıl devam edilmiştir. 1992 yılından itibaren ise bugüne kadar kazılar Prof. Dr. Aygül SÜEL başkanlığında yürütülmüştür.

Ortaköy-Şapinuva coğrafi konumu nedeniyle stratejik bir noktada yer almasının etkisiyle Hitit Çağında önemli bir askeri ve dini merkez olarak bilinmektedir. Yapılan kazılarda yerleşim yerleri, ticaret merkezleri kalıntıları, yapı temelleri ve 4.000'e ulaşan çivi yazılı tabletler elde edilmiştir. Büyük bir kısmı Orta Hitit dönemine (M.Ö. 14. yy) tarihlenen tabletlerin Hititçe, Hattice, Hurrice ve Akadca gibi farklı dillerde yazılmış idari, askeri, dini ve fal metinleri olduğu görülmüştür. Buradaki yazışmalardan Taşmişarri (III. Tuthaliya) – Taduhepa kraliyet ailesinin Şapinuva'da hüküm sürdüğü anlaşılmaktadır. Kazı sonuçlarına göre bu Hitit kentinin önemli bir idari merkez olduğu da anlaşılmıştır. Ören yerinde kazı çalışmalarında bugüne kadar açığa çıkartılan ve anıtsal bir idari yapı olduğu tahmin edilen A Binası çevresinde ziyaretçiler için gezi yolları yapılmıştır. Yine içerisinde bulunan eşyalardan ticari bir yapı olduğu sonucuna varılan B Binası iklim koşullarından olumsuz etkilenmemesi için üzeri kapatılarak koruma altına alınmıştır.

Şapinuva ile ilgili olarak Tokat Maşat Höyük kazılarında ele geçen büyük krala ait bir mektupta 'Bu tablet size ulaşınca, 1701 askeri İshupittadan acele olarak sevmediniz ve onları iki gün içerisinde Şapinuva şehrine, Majeste'nin huzuruna getiriniz.' ifadesine göre Hitit kentinin önemli idari bir merkezi olduğu anlaşılmıştır. Buradaki yazışmaların büyük bir

kısmını oluşturan büyük kral ve kraliçeye gönderilen mektuplar, Şapinuva'da bir kraliyet çiftinin yaşadığını göstermektedir.

Şapinuva ören yerinin ziyarete açık örenyeri statüsüne alınması ve bölgedeki kazılarda elde edilen eserlerin sergileneceği bir müzenin ilçede açılması turizm hareketliliğine olumlu etki yapabilecektir. Hitit büyük kralı II. Murşili de "Şapinuva'daki birlikleri teftiş ettim ve orduma öncülük ettim" demektedir.

Şapinuva ören yeri gibi İlimiz açısından önemli bir değere sahip doğal güzellik olan İncesu kanyonu Ortaköy İlçemizin İncesu köyü sınırları içerisinde yer almaktadır. Yöre halkı tarafından Uzun geçit diye adlandırılan İncesu Kanyonu 12 km uzunluğundadır. Doğusunda 1363 m yüksekliğinde Alan Dağları, batısında ise Malbelen Tepesi yer almaktadır. Çekerek Irmağının geçtiği kanyonun her iki yanında yükselen kayalar üzerinde Helenistik Döneme (M.Ö. 2.yüzyıla) tarihlenen duvar kalıntıları, halk tarafından mağara olarak adlandırılan merdiven basamaklı su sarnıçları, ahşap hatıl oyukları vardır. İncesu Köyüne yaklaşık 2 kilometre uzaklıkta suyun aktığı yöne doğru sol tarafta kayalar üzerinde, ırmak yatağından 1.5 m yükseklikte, kısmen tahrip edilmiş bir Kybele tanrıça kabartması bulunmaktadır. Bu Kybele kabartması, Anadolu'da Helenistik Çağa tarihlenen Kybele kabartmalarının en büyüğüdür ve bu büyüklükte böyle bir Kybele kabartması henüz bilinmemektedir.

İl Özel İdaresi tarafından, OKA ve Kültür Turizm Bakanlığında mali destekleri ile hayata geçirilen kanyon içi yürüyüş yolu projesi ile ziyaretçilerin Kybele kabartmasına kadar kanyonda yürüyebilmelerini sağlamak amacıyla 1650 metre uzunluğunda yürüyüş platformu yapılmıştır. Yine buraya gelen ziyaretçilerin piknik yapabilmeleri için köy içinde ırmağın iki yanında piknik alanı düzenlenmiştir. Ziyaretçiler için WC, mescit, çocuk oyun parkı, oto park ve piknik alanları mevcuttur. Kanyonun iki yanındaki tepelere kamelyalar yerleştirilmiştir. Ortaköy İlçemizde ve İncesu Köyünde konaklama imkanı olmaması ve gelen ziyaretçilere hizmet verecek **yöresel yeme içme tesislerin bulunmaması önemli bir eksikliktir.**

İncesu Kanyonu tarihi ve doğal güzelliklerinin yanı sıra doğal yaşam alanı olarak birçok hayvan ve bitki topluluğuna ev sahipliği yapmaktadır. Bölgeye has bitki ve hayvan türleri mevcuttur. Kanyon ekosistemi ırmağın su yapısıyla ilişkili gelişmiştir. Soyu tükenme tehdidi altında olan Anadolu'nun nadir türleri kanyonda hala yaşam alanı bulmaktadır.

Özellikle kuş türleri açısından zengin bir alandır. Su kuşları(Ak Balıkçıl, Gri Balıkçıl, Dere Kuşu v.b.) yırtıcı kuşlar (Kızıl Şahin, Yılan Kartalı, Kara Akbaba, Küçük Akbaba, Kızıl Akbaba, Puh v.b.) ve diğer Duvar Tirmaşik Kuşu, Kızıl Gagalı dağ Kargası, Kaya Sıvacı Kuşu, Yalı Çapkını gibi pek çok kuş türüne ev sahipliği yapmaktadır. Irmakta Kababurun (Abramisbrama), İn Baliği (Copeatatinca), Alburnusalburnus, Sazan (Cyprinuscarpio), Tatlısu Kefali gibi ekonomik değeri olan balık türlerinin yanı sıra gobididae familyasına ait balıklar, tatlı su yengeci gibi türler bulunmaktadır. Sayıları azalmakla birlikte Su Samuru hala kanyonda yaşayan canlılar arasındadır.

Ortaköy İlçemizde ve İncesu Kanyonu civarında turizm açısından buraya gelecek ziyaretçilerin hizmet alacağı yeme-içme tesisleri ve eğlence-dinlence mekânlarının

bulunmamasıdır. Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu tarafından kamp alanları, butik konaklama ve yeme-içme tesisleri gibi kırsal turizm yatırımlarına %55 kadar hibe desteği sağlanmakta olup, yöre halkı tarafından bu tür hibe ve altyapı desteklerinden faydalanılarak bölgeye bungalov evler veya restoran yapılabilir. İncesu Köyü'nde hizmet verecek nitelikli bir turistik işletme bölgeye gelecek ziyaretçi sayısını önemli ölçüde artıracaktır.

İlimizde 2011 yılında Hititlerin yaşadığı bölgeler arasında işaretlenen 11 kısa ve 6 uzun mesafeli olmak üzere toplam 17 yürüyüş parkurundan oluşan Hitit Yolu rotaları pek tabiidir ki Ortaköy'e de uğramaktadır. Alacahöyük-Hattuşa-Şapinuva üçgeninde, Hititlerin eski göç ve kervan yolları izlenerek belirlenen ve toplam uzunluğu 380 kilometreyi bulan rotalar Alaca Çayını takip ederek, Karahacip-Şapinuva-İncesu yönüne ilerlemektedir. İşaretlemeleri tamamlanan, yön levhaları dikilen ve GPS koordinatları çıkartılan rotalar bölgede kültür ve doğa turizminin gelişmesine fayda sağlayabilir.

Hitit Yolu rotalarında doğa şartlarına bağlı olarak solan ve görülmesi zorlaşan işaretlerin ziyaretçilerin daha rahat hareket edebilmeleri için İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü tarafından yenilenmesi çalışmaları bütçe doğrultusunda devam etmektedir. 2020 yılında bu kapsamda 5 rotanın işaretlemeleri yapılmıştır. İşaretlemesi yenilenen 5 rotadan biride 9 km uzunluğundaki İncesu-Kale rotasıdır.

İlimizin tarihi ve kültürel değerlerini korumak Bölgesel kalkınmaya katkı sağlanması amacıyla, ilimiz ve ilçelerimizin kendine özgü yöresel ürünlerinin coğrafi işaret ve tescili için Müdürlüğümüzce kamu kurum ve kuruluşları ile STK'lar, meslek birlikleri, Kooperatifler ve üreticilerle koordineli çalışılmaktadır.

İlimiz ve ilçelerimizin kendine özgü yöresel ürünlerinden öne çıkan en az 1 ürünün ön plana çıkarılarak, coğrafi işaret ve tescilin öneminin anlatılması çalışmaları İl Kültür ve Turizm Müdürlüğünce devam etmektedir. Bu çalışmalar neticesinde Ortaköy ilçemizde yeniden pekmez yapımına başlanması fabrikada üretilen pekmezlerin **«Şapinuva» markasıyla** tescillenmesi çalışmaları yapılması gereklidir. Ayrıca üzüm üretimi bağcılık ilçe tarımla koordineli bir şekilde geliştirilmelidir.

İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü tarafından 2020 yılında Çorum'un da dahil edildiği Doğu Karadeniz Projesi Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığı'na (DOKAP) **''Ortaköy-Şapinuva Ziyaretçi Karşılama Merkezi''** projesi sunulmuştur. İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Hitit Üniversitesi ve Ortaköy Kaymakamlığı işbirliğinde hazırlanan proje içerisinde hediyelik eşya satış noktası bulunan karşılama ve bilgi merkezi inşa edilmesi ve 10 kişilik istihdam yapılması planlanmıştır.

Ayrıca Ortaköy Şapinuva kazılarından çıkan tabletlerin UNESCO Dünya Belleği Listesine alınması için İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Hitit Üniversitesi ve Kazı Başkanlığınca 2021 yılında çalışma başlatılmıştır.

Ortaköy İlçemizde bulunan gölet ve ilçeye bağlı Oruçpınar Köyünde yer alan gölet çevresindeki bitki örtüsü ile ziyaretçilerin gezi ve piknik amaçlı tercih ettikleri doğal güzelliklerdir. İlçe yakınında bulunan birçok su değirmeninden halen bir tanesi çalışır

durumdadır. Yerel kültürün yaşatılması yapılacak şenlik, toplantı gibi faaliyetlerin her yıl tekrarlanması ziyaretçilerin ilgisini çekmekle kalmayıp bu faaliyetler için özel turların düzenlenebileceği ve su değirmenlerinin turizme kazandırılması alternatif turizmin yaygınlaştırılması açısından faydalı olacaktır.

Ayrıca İlçede Yöresel özellik taşıyan halı, kilim, çorap, heybe gibi el örgüleri halk tarafından yapılmakta ve kullanılmaktadır. Bu el örgü işlerinin unutulmaması için halk eğitim merkezleri tarafından kurslar düzenlenebilir veya okullarda seçmeli dersler öğretilebilir. Kadın kooperatifleri üzerinden satışları yapılabilir. Ayrıca bir kadın kooperatifinin kurulması ilçe için oldukça önemlidir.

Ortaköy ilçemizde Şapinuva Kadeş Derneği 6 adet üyesine Yozgat Aydıncık ilçesinde taş işleme atölyesinde kursa göndermiş ve sertifikaları alınmıştır. Derneğin yaptığı Avrupa Birliği projesi kabul edilmiş olup proje kapsamında alınacak taş işleme makinesi ile kurulacak atölye de Ametist taşından yapılacak yüzük, kolye, tespih, vb. takı ve süs eşyaları yapılacaktır. Ayrıca kurulacak atölyenin modernizasyonu için proje başvurusu yapılması için çalışmalar sürdürülmektedir. İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü ve Hitit Güneşi Kadın Girişimi Üretim ve Kalkınma Kooperatifi işbirliğinde proje faaliyetleri yürütülmektedir.

Ayrıca Hattuşa-Alaca Höyük –Şapinuva güzergahını kapsayan Hitit yolu projesi İl Özel İdaresi tarafından Dokap'a sunulan projelerden olup projenin uygulanması ilçede turizmin gelişmesi açısından önem arz etmektedir.

Şapinuva ören yerinin "Ziyarete Açık Örenyeri" statüsü kazanması, İncesu Kanyonu'na ve bölgeye daha çok ziyaretçi gelmesine, istatistiklerin daha sağlıklı tutulmasına ve bölgede yeni turizm yatırımlarının oluşmasına katkı sağlayacaktır. Ayrıca tur operatörleri tarafından destinasyona dahil edilmesini sağlayacaktır.

İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü öncülüğünde, ilimizde Kültür ve Turizm Bakanlığı Tanıtma Genel Müdürlüğü ve Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı (TGA) tarafından "GoTurkey" üzerinden illerimizin dünyaya tanıtılması için başlatılan "İller ve Destinasyonlar Tanıtım Çalışması" toplantısı düzenlendi. Başlatılan bu çalışma neticesinde "GoTurkey" üzerinden ilçenin tarihi, turistik alanları ile yemeklerinin tanıtılması ve sürekli yapılan etkinliklerin burada yer alması ilçeye ziyaretçi sayısının artmasına katkı sağlayacaktır.

Son yıllarda altyapının geliştirilmesi ve turizmin çeşitlendirilmesi amacıyla birçok çalışma planlanmış, yukarda sayılan bir kısmı tamamlanmış, bir kısmı halen yürütülmekte olup ileriki dönemde planlanan projeler ile Ortaköy ilçesi turizm altyapısı güçlendirilecek ve etkin tanıtım faaliyetleri ve halkın işbirliği ile ilçe ekonomisine katkı sağlayacaktır.

Ortaköy İlçesinin ziyaretçi sayısının, turizm gelirlerinin yükseltilmesi için yapılması gerekenler;

1-Hattuşa-Alaca (Alacahöyük)-Şapinuva'dan oluşan Hitit Yolunun tamamlanması,

2-Şapinuva Kazı Alanının Örenyeri statüsü kazanması

3-Şapinuva'da bir karşılama merkezinin yapılması,

4-Şapinuva kazılarından çıkan tabletlerin UNESCO Dünya Belleği Listesine alınması,

5-Şapinuvanın UNESCO Dünya Kültür Mirası Listesine alınması,

6-İncesu Kanyonunun Ücretli ziyaret girişine uygun hale getirilmesi,

7-İncesu Kanyonunun olduğu bölgede yeme içme tesisinin muhakkak olması

8-Alternatif Turizm çeşitlerine hitap edebilmesi için kamp, karavan, kırsal turizm tesisleri yapılmalı,

9-İlçe merkezinde öne çıkarılan yöresel gıda ve el sanatlarının 12 ay boyunca satışının sağlanması ve bu ürünlerde markalaşmaya gidilmeli

10-İlçe merkezinde ya da İncesu Kanyonunda yapılması gerekli olan yeme içme tesisinde yöresel mutfağın muhakkak yer alması gerektiği,

11-Bölgede bir ürünün ön plana çıkarılarak satışının sağlanması için çalışmalar yapılması örneğin Pekmez Fabrikasının hayata geçirilmesi için öncelikle hammadde olan üzüm bağlarının yeniden oluşturulması ve pekmez üretiminin kesintisiz her yıl "Şapinuva" markasıyla tüketiciye ulaştırılması,

12-Geçmişi binlerce yıl öncesine dayanan ve Hitit metinlerinde bahsedilen bağcılığın canlandırılmasının yanı sıra her yıl bağ bozumu zamanı bölgeye özgü bir etkinlik yapılması ve bu etkinliğin süreklilik arz etmesi,

13-İncesu Kanyonunda bulunan Fauna ve flora çeşitliliğinin artırılması yerel halkın bu hususta bilinçlendirilmesi,

14- Ziyaretçiler için en elzem ihtiyaç olan ve İncesu Kanyonu girişinde yer alan lavaboların ilimize yakışır bir şekilde temiz ve hijyenik tutulması buranın kontrolünün daimi personellerce yürütülmesi,

15-İncesu kanyonunun bölge halkı ve gelen ziyaretçiler tarafından tahrip edilmemesi için güvenlik kamera sisteminin yerleştirilmesi ve yerel kolluk güçleri tarafından kontrolünün sağlanması,

16-İncesu Kanyonuna gelen turistlerde onarılması güç kötü bir intiba bırakmamak için burada yer alan lavaboların yanı sıra Vadinin temizliğine de dikkat edilmeli daimi temizlik görevlileri bulunmalıdır.

İl Genel Meclisimizin bilgilerine arz ederiz.

TURİZM KOMİSYONU

Gürbüz ÖZEL	Alaettin TOSUNDEREOĞLU	Dursun KAYA	Engin DEMİR
Komisyon Başkanı	Komisyon Başkan V.	Üye	Üye

-RAPOR-
(Tarım ve Hayvancılık Komisyonu)
İL GENEL MECLİS BAŞKANLIĞINA / ÇORUM

İl Genel Meclisinin 05/01/2021 tarih ve 3 nolu kararı ile Tarım ve Hayvancılık Komisyonuna havale edilen, İlimiz ilçelerimiz ve köylerimizde topraklarımızın verimi ile köy köy parsel parsel toprak analizi yapılıyor mu? Yapılan toprak analizi sonucu çiftçimiz bu uygulama ve tavsiyelere uyuyor mu? Çiftçilerimizin analiz sonucu tavsiye edilen gübre kullanımı ve ekilebilecek ürün kontrolleri yapılıyor mu? Çiftçilerimizin yönlendirme ve kontrolleri nasıl ve kimler tarafından yapılmaktadır? Çiftçilerimizin Toprak tahlili yaptırma zorunluluğu var mı? Toprak tahlillerini yaptırabileceği laboratuar var mı? Çiftçilerimizin isteğine göre her yıl istediği ürünü tekrar ekebiliyor mu? Çoraklaşmış verimsiz hale gelen topraklarımız için bu toprakların işlenebilir ve verimli toprak haline getirilmesi için çalışma yapılıyor mu? Bu toprakların milli ekonomiye ve çiftçimizin üretimine kazandırılması için neler yapılabilir? Konu ile ilgili Tarım ve Hayvancılık Komisyonu üyelerin katılımıyla toplandı.

Komisyonumuzun yaptığı araştırma sonucunda elde ettiği bilgilere göre;
Hitit Üniversitesinden aldığımız bilgilere göre;

İlimizde Gıda Tarım Orman ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından yetkilendirilmiş bir adet toprak analiz laboratuarı T.C. Hitit Üniversitesi altında HÜBTUAM Toprak Analiz Laboratuarı adıyla hizmet vermektedir. Bu laboratuar KAPSAM 1 Toprak Analizlerinden yetkilendirilmiştir. Mevcut mevzuat kapsamında çitçilerin toprak analiz yaptırma zorunlulukları bulunmamaktadır. Gönüllü olarak tarlalarından aldıkları toprak numunelerini analize getiren çiftçilerimize yapılan analiz sonrası analiz sonuç raporu ve ekilmek istenen ürüne yönelik gübre tavsiyesi verilmektedir. Bu tavsiyeye uyulup uyulmadığının takibi laboratuarımızın yetki ve sorumlulukları kapsamında olmadığından yapılmamaktadır.

Toprak Analizinin Önemi, Bitkiler topraktan beslenen canlılardır. Hayatlarını sürdürmeleri için yetiştikleri topraktan yeterli besin elementlerini almaları gerekir. Toprak, birçok mineral maddeyi yapısında bulundurur fakat bitkiye yarayışlı besin elementlerinin miktarları her zaman yeterli olmayabilir.

Belli bir tarlayı ya da araziyi temsil eden toprak örneği, fiziksel yapısı ve içinde bulundurduğu bitki besin miktarlarının belirlenmesi amacıyla laboratuarda analiz edilir. Toprak analizi; doğru ürünü doğru toprağa ekmek, kaliteli ve yüksek verim alabilmek amacıyla dengeli bir gübreleme yapılabilmesi adına çok önemlidir. Yapılan analizler ile toprağın gübre gereksinimleri belirlenerek aşırı gübre kullanılmasının önüne geçilir. Böylelikle hatalı gübre kullanımı sonucu oluşan çevre kirliliği ve çoraklığında önüne geçilmiş olunur.

Toprak Analizinin Amacı

Ülkemizdeki tarım topraklarını gelişi güzel ve verimsiz kullanmak yerine toprak analizi yapılarak sürdürülebilir ve verimli bir tarım yapılması hedeflenmektedir. Toprağın bünyesinde barındırdığı mevcut bitki besin maddelerinin ve fiziksel yapısının durumu

öğrenilerek hangi ürün ekiminden maksimum verim alınacağı tespit edilir. Toprağın ve ekilecek ürünün gereksinimlerine göre yüksek düzeyde verim elde edebilmek için en uygun gübre miktarı hesaplanarak gübreleme takvimi oluşturulur. Yıl içerisinde birden fazla ekim yapılabilen toprakların besin element değerleri yapılan analizler ve düzenli gübreleme ile kontrol altında tutularak, aynı topraktan alınan ürün çeşitliliği artırılmış olur. Düzenli analizi yapılmayan toprak fazla gübre kullanımından dolayı yapısı bozulabileceğinden veya az gübre takviyesinden ürün veriminin düşmesinden dolayı toprak analizinin önemi anlaşılmaktadır.

Soru 1. İlimiz İlçelerimiz ve köylerimizde topraklarımızın verimi ile köy köy, parsel parsel toprak analizi yapılıyor mu? Yapılan Toprak analizi sonucu çiftçimiz bu uygulama ve tavsiyelere uyuyor mu?

Cevap 1. Toprak Analizi çiftçinin kendi talebi doğrultusunda, Akredite olmuş Toprak Analiz Laboratuarlarında yapılmaktadır. Üreticilerimize yaptırdıkları analiz sonucunda toprağın mevcut durumunu gösterir evrak düzenlenip bu kısımda ekmeyi düşündüğü ürüne göre gübreleme tavsiyesinde bulunulmaktadır. Çiftçiler para vererek analiz yaptırdıkları için, tavsiye kısımda belirtilen gübreleme miktarlarına uymaktadırlar.

Soru 2. Çiftçilerimizin analiz sonucu tavsiye edilen gübre kullanımı ve ekilebilecek ürün kontrolleri yapılıyor mu? Çitçilerimizin yönlendirme ve kontrolleri nasıl ve kimler tarafından yapılmaktadır? Çiftçilerimizin toprak analizi yaptırma zorunluluğu var mı?

Cevap 2. Çiftçilerimizin yönlendirilmesi arazide ve kurumda tarımsal yayım ekibi tarafından yapılmaktadır. Toprak analizi için Bakanlığımızın bir zorunluluğu yoktur. Bu sebeple atılacak gübre miktarı ile ilgili bir kontrol mekanizması geliştirilmemiştir.

Soru 3. Toprak analizi yaptırmak için İlimizde Laboratuar var mı? Çiftçilerimiz istediğine göre her yıl istediği ürünü tekrar ekebiliyor mu?

Cevap 3. İlimizde iki (2) adet Laboratuar olup analiz çiftçilerimiz analizlerini yaptırabilirler. Bir ürünün 3 yıl üst üste ekildiğinde o ürün destekleme kapsamından çıkarılmaktadır. Ürün ekimi yapabilir ancak desteklemesinden faydalanamaz.

Soru 4. Çoraklaşmış verimsiz hale gelen topraklarımız için bu toprakların işlenebilir ve verimli haline getirilmesi için çalışma yapılıyor mu? Bu toprakların milli ekonomiye ve çiftçilerimizin üretimine kazandırılması için neler yapılabilir.

Cevap 4. Tarım arazilerinin çoraklaşmasında yanlış gübreleme ve sulama yöntemleri çok etkilidir. Bakanlığımız ve il Müdürlüğümüz olarak çiftçilerimizi bu konularda eğitilmeleri için gerekli çalışmalar yapılmaktadır. Her yıl 2 ay süre ile tüm köylerde yaptığımız gece eğitimleri çiftçilerimizin yeni tarımsal yöntemleri ve yanlış uygulamaları anlatmaya çalıştık ve anlatılmaya devam edilmektedir.

İl Genel Meclisimizin bilgilerine arz ederiz.

TARIM VE HAYVANCILIK KOMİSYONU

Süleyman ATEŞ	Duran BIYIK	Mehmet BEKTAŞ	Özcan ÇETİN
Komisyon Başkanı	Komisyon Başkan V.	Üye	Üye

-RAPOR-
(Çevre ve Sağlık Komisyonu)
İL GENEL MECLİS BAŞKANLIĞINA / ÇORUM

İl Genel Meclisinin 05/01/2021 tarih ve 5 nolu kararı ile Çevre ve Sağlık Komisyonuna havale edilen, Çorum ilimiz ilçelerimiz ve köylerimiz dahil olmak üzere havaların soğuması ile katı yakıt tüketiminde artış görülmektedir. Özellikle ilçe ve köylerimizde kalorisi düşük kömür kullanımı hava kirliliğinin ciddi boyutlara çıkmasına sebep olmaktadır. Piyasada bulunan kömürlerin satışı denetleniyor mu? İlimiz ve ilçelerimizdeki sanayi iş yerlerinde, Yağ veya lastik yakan işyerleri var mı? Varsa uyarılıyor mu? Çorum'da hava kirliliğinin sebebi nedir? Hava kirliliği için önlemler alınıyor mu? Kış mevsimi nedeni ile son iki aydır ilimiz, ilçelerimiz ve köylerimizde aşırı hava kirliliği ile karşı karşıya kalınmıştır. Konu ile ilgili Çevre ve Sağlık Komisyonu üyelerin katılımıyla toplandı.

Komisyonumuzun yaptığı çalışmalar sonucunda elde ettiği bilgilere göre;

SORU 1: Çorum İlimiz İlçelerimiz ve köylerimiz dâhil olmak üzere havaların soğuması ile katı yakıt tüketiminde artış görülmektedir. Özellikle ilçe ve köylerimizde kalorisi düşük kömür kullanımı hava kirliliğinin ciddi boyutlara çıkmasına sebep olmaktadır. Piyasada bulunan kömürlerin satışı denetleniyor mu?

CEVAP 1:İlimiz Merkez İlçelerinde bulunan yerli ve ithal kömürlerden kömür satıcılarından satışa sunulan kömürler denetimleri yapılarak numuneler alınmakta, analiz sonucunda olumsuz çıkan kömür firmalarına 2872 sayılı Çevre Kanununca idari para cezası uygulanmakta, olumsuz çıkan kömürlerin sevkiyatı durdurulmaktadır. Ayrıca Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfınca ihtiyaç sahibi ailelere dağıtılan kömürlerden de numuneler alınmakta, olumsuz çıkan kömürlerin firmalarına 2872 sayılı Çevre Kanununca idari para cezası uygulanmakta, olumsuz çıkan kömürlerin sevkiyatı durdurulmaktadır.

KÖMÜR	ALINAN NUMUNE SAYISI	İLK ANALİZ SONUCU OLUMLU	ŞATIŞ İZİN İPTALİ	TOPLATMA	İDARİ YAPTIRIM	Uygunluk verilmedi
2019	**30**	**20**	**0**	5	4	2
2020	**15**	**12**	**1**	2	3	1
2021	**1**	**0**				

SORU 2: İlimiz ve İlçelerimizdeki sanayi ve iş yerlerinde, yağ veya lastik yakan iş yerleri var mı? Varsa uyarılıyor mu?

CEVAP 2: İlimiz Merkez ve İlçelerinde yanık yağ, lastik, kablo, boyalı odun, plastik, boyalı ürünlerin ısınma amacıyla yakılması kesinlikle yasak olup, Müdürlüğümüzce denetimler yapılmakta, yakanlar hakkında 2872 sayılı Çevre Kanunu gereğince idari para cezası uygulanmaktadır.

Küçük sanayi sitesinde ve bu işi yapan diğer yerlerde atık mineral yağı yakılması ile ilgili sıkı denetimler yapılmakta olup, tespit edilen bu tür sobalar kaldırtılarak kullanılamaz hale getirilmesi sağlanmaktadır.

SORU 3: Çorumda hava kirliliğinin sebebi nedir?

CEVAP 3: İlimizde oluşan hava kirliliğinin başlıca nedenleri, Motorlu taşıt egzoz emisyonları, Sanayi tesisleri emisyonları, Şehrin topoğrafik yapısı, Atmosferik şartlar (çökme enverziyonu), Nüfus ve bina yoğunluğu, Meteorolojik parametreler vb. nedenlerdir.

Meteorolojik faktörler, kirleticilerin havadaki konsantrasyon seviyelerini önemli ölçüde etkilemektedir. Rüzgâr hızı ve rüzgâr yönü verileri, bir bölgeye kirleticilerin taşınımı hakkında güvenilir bilgi sağlamakta ve izleme istasyonlarındaki ölçümler ve kirletici kaynaklar arasındaki ilişkileri değerlendirmek için kullanılmaktadır.

Sıcaklık, yakıt tüketimini ve atmosferdeki kimyasal reaksiyonları; radyasyon hava kirleticileri arasındaki fotokimyasal reaksiyonları etkilemektedir. Yağış, kirleticilerin atmosferden giderilmesini sağlamaktadır. Meteorolojik faktörler ayrıca kirleticilerin konsantrasyonunu ve atmosferde kalış süresini etkilemektedir.

Genel olarak sıcaklık düştüğünde, PM_{10}(Partükül Madde) konsantrasyonu artarken, rüzgâr hızı arttığında PM_{10} konsantrasyonu azalmaktadır.

Rüzgâr hızı sıcaklık değişimlerinde artmakta, sıcaklık yükseldiğinde caddelerdeki partiküllerin havada kalması kolaylaşmaktadır. Meteorolojik parametrelerin kirleticilerin dağılımı ve konsantrasyonları üzerinde etkili olduğu görülmektedir. Rüzgâr hızının ve sıcaklığın artması ile SO_2'nin (Kükürtdioksit) genelde azaldığı görülmektedir.

Çorum İl Merkezi, Çorum Ovası içinde yer almaktadır. Topoğrafik yapısı itibariyle konumunun 800 m. rakımda yer almakta ve çevresi 1000 -1200 metre rakımlı yüksek tepelerle çevrilidir.

Yaz dönemlerinde kuytuluktan (rüzgâr girdabına maruz kalması) dolayı ortam tozu ve özellikle kış dönemlerinde oluşan enverziyonlar nedeniyle ise ısınma sonucu duman ve is askıda kalarak tekrar yere çökelebilmektedir. Hava akımı İlimizde özellikle kış döneminde oldukça zayıftır. Hava akımı (Rüzgar) ile dağılmayan kirleticiler meteoroloji olarak kış mevsiminde sıklıkla oluşan enverziyonun da etkisiyle hava kirliliği şehrin üzerinde yoğunlaşmakta ve ölçüm değerleri bir miktar yükselebilmektedir.

Çorum İli Yerleşim Alanı (Ova ve çevresinde yüksek rakımlı tepeler)

Çökme Enverziyonu Nedir, Neden Oluşur?

Yüksek basınç şartları altında soğuk havanın alçalarak engeller (dağ bölgesi, tepe vb.) arasında sıkışması ve ısınması sonucunda oluşan sıcak hava tabakasıdır. Çökme Enverziyonu en çok dağ eteği bölgeleri ile vadilerde sık aralıklarla meydana gelir.

Enverziyon tabakası atmosferde bir kapak gibi hareket ederek hava kütlesinin ve kirleticilerin daha fazla yükselmesini ve dağılmasını engeller.

Çökme enverziyonunun etki süresi uzundur. Bu tür enverziyonlar genellikle ilkbahar ve sonbahar aylarında sıklıkla meydana gelir.

Ayrıca, Müdürlüğümüze ısınma ile alakalı gelen şikâyetlerin değerlendirilmesi sırasında; şikâyet mahallinde denetim yapıldığında, çoğunlukla vatandaşların evlerinde kullandıkları sobalarda her türlü plastik, tekstil, kağıt gibi is ve dumana sebep olan yakılması yasak olan ürünleri yaktığı tespit edildiğinde uygun olmayan yakıt yakan kişilere gerekli uyarılar yapılmaktadır.

SORU 4: Hava kirliliği için önlemler alınıyor mu?

CEVAP 4:İlimiz Merkezinde bulunan 3 adet hava kalitesi izleme istasyonu ile İlimizin hava kalitesi anlık olarak daimi şekilde izlenmektedir. Hava kalitesi izleme istasyonlarından ısınma kaynaklı, sanayi kaynaklı ve trafik kaynaklı hava kalitesi değerleri ayrı ayrı ölçülmektedir.

1. İstasyon; Çorum Merkez Atatürk Anadolu Lisesi bahçesindedir ve ısınma kaynaklı hava kalitesi ölçümü yapılmaktadır.

2. İstasyon; Çorum Merkez Mimarsinan Mah. 21.sok. adresinde bulunan belediye parkı içindedir ve sanayi kaynaklı hava kalitesi ölçümü yapılmaktadır.

3. İstasyon; Çorum Merkez Bahçelievler Mah. Bahabey Cad. Fuarium AVM önünde bulunmaktadır ve trafik kaynaklı hava kalitesi ölçümü yapılmaktadır.

İlimizde yaşanan hava kirliliğinin en aza indirilmesi ve Avrupa Birliği mevzuatına uygun bir hava kalitesine ulaşılması gayesiyle; 5 Mart 2020 tarih ve 2020/98 sayılı Çorum İl Mahalli Çevre Kurul Kararları doğrultusunda "alternatif temiz yakıt kullanımına (doğalgaz, güneş enerjisi vb.) geçiş" Kararı ile ilgili olarak; İlimizde merkezi sistem ile ısınan ve yakıt olarak kömür kullanılan binalarda yakıt dönüşümleri, halkımızın konuya ilişkin duyarlılığı ve işbirliği neticesinde herhangi bir idari işlem uygulanmaksızın tamamlanmıştır.

İlimiz Merkez ve İlçelerinde bulunan tüm tuğla harman tuğla ve/veya kiremit üretimi yapılan işletmelerinizde incelemeler yapılmış, 2020 yılı içerisinde İl Müdürlüğümüzce yapılan resmi tebliğ ile hava kirliliğini önlemeye yönelik olarak 03.07.2009 tarih ve 27277 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği kapsamında çizgisel kaynaklı (ürün ve hammadde stok sahaları, kömür kırıcısı, kömür stok sahası, toprak kırıcıları, kiremit ve tuğla yükleme, boşaltma vb.) oluşan tozu önlemeye yönelik ek tedbirlerin alınması istenmiştir.

Ayrıca sobalı evlerde üstten tutuşturmalı ve hava sızdırmaz soba kullanılması yönünde halkımız uyarılmaktadır.

2020 yılında Müdürlüğümüzce yapılan denetimler neticesinde, Hava kirliliği konusunda toplam 239.021-TL idari para cezası uygulanmıştır.

2016/91 sayılı İlimiz Mahalli Çevre Kurulu Kararı gereğince, "İl Merkezinde zaruri kömür ve odun kullanan iş merkezleri, fırınlar, pideciler, lokanta vb. gibi işyerlerinin bacalarına, sulu filtre sisteminin kurdurulması" kararı alınmıştır. Bu konuda denetimler yapılmaktadır.

İlimiz merkezine yakın olan taş ocağı ve konkasör tesislerinin sürekli denetimleri yapılmakta, çalışmaları sırasında oluşabilecek tozu önlemeye yönelik tedbirleri almayan tesislere cezai işlem uygulanmaktadır.

SORU 5: Kış mevsimi nedeni ile son iki aydır İlimiz, İlçelerimiz ve köylerimizde aşırı hava kirliliği ile karşı karşıya kalınmıştır. Konunun araştırılarak Meclisinize bilgi verilmesi istenilmektedir.

CEVAP 5: İlimizde son yıllarda artan nüfus ve İl merkezine göç ile birlikte yükselen kentleşme oranı ve buna bağlı olarak yerleşim birimlerinde ihtiyaç olan ısınma amaçlı katı yakıt kullanımından kaynaklı karbon monoksit, kükürt dioksit, azot dioksit, is ve kurum emisyonu şehrimizde yaşanan hava kirliliğinin önemli bir etkeni olmakta ve hayat kalitemizi belirleyen unsurlardan olan hava kalitesinin bozulmasında etkili olmaktadır.

İlimizin Coğrafi konumu ve yaşanan meteorolojik olaylar hava kalitesini olumsuz etkilemektedir. Hava kirliliğininin artışına (enverziyon) veya azalmasına (dispersiyon: hava kirliliğinin rüzgâr ile dağılması) neden olabilmektedir. İlimizde, özellikle 2020 yılının Kasım ve Aralık aylarında görülen enverziyonun etkileri etkili yağışın da olmaması nedeniyle etkilerini Ocak ayına kadar sürdürmüştür.

Tabii hava kirliliği kaynağı olarak tabir edilen çöl tozlarının taşınımı ve enverziyon oluşumu dışında İlimizde hava kirliliği değerlerinde önceki yıllara göre gözle görünür bir azalma görülmektedir.

Yakıt dönüşümü konusunda alınan İl Mahalli Çevre Kararı doğrultusunda yakıt dönüşümlerinin 2020 yılı içerisinde tamamlanması ile birlikte mevzuatta sınır değeri 125 µg/m³ olarak belirtilen Kükürtdioksit (SO2) kirliliği, hava kalitesi istasyonu verilerine göre 2019 yılı Aralık ayında 42 µg/m³ olarak, 2020 yılı Aralık ayında ise 17 µg/m³ olarak ölçülmüştür. Böylece 2020-2021 ısınma döneminde, kömür kaynaklı oluşan Kükürtdioksit (SO2) kirliliği bir önceki yılda oluşan kirlilik değeri seviyesinin yaklaşık üçte birine kadar düşürülmesi sağlanmıştır.

Bunun dışında özellikle fosil yakıtlardan kaynaklanan Kükürtdioksit salınımı miktarında 2020 – 2021 yılı ısınma döneminin başladığı Ekim 2020 tarihinden itibaren, önceki yıllara göre oldukça düşük değerlere ulaşıldığı görülmektedir. Bu durum 2019 yılında aylık olarak ölçülen Kükürtdioksit değerleri ile 2020 yılında ölçülen Kükürtdioksit değerleri karşılaştırıldığında açıkça görülmektedir.

Aşağıda verilen grafiklerde; 2019 yılı ile 2020 yılı içerisinde kömür kaynaklı olarak oluşan Kükürtdioksit (SO2) parametresi ölçümlerinin yıllık değerlendirmesi ile 2005 yılından 2020 yılına kadar hem Kükürtdioksit (SO2) hem de Partikül Madde (PM10 – Toz) parametrelerinin değerlendirmesi yapılmıştır.

Aşağıdaki grafikten de anlaşılacağı üzere özellikle ısınma döneminin başlangıcı olan her yılın Ekim ayında Kükürtdioksit ölçüm değerleri artmakta ve Nisan ayından sonra azalmaktadır.

2019-2020 Yılları Kükürtdioksit (SO_2) Parametresinin Karşılaştırılması

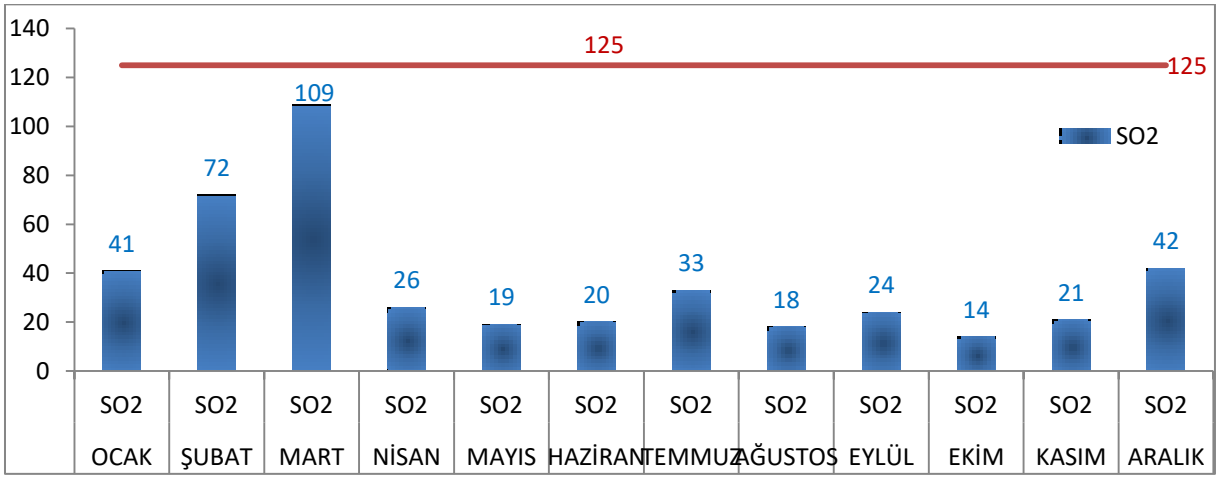

Grafik 1: *2019 yılı Kükürt Dioksit (SO2) Ortalama ve Standart Değerleri Grafiği*

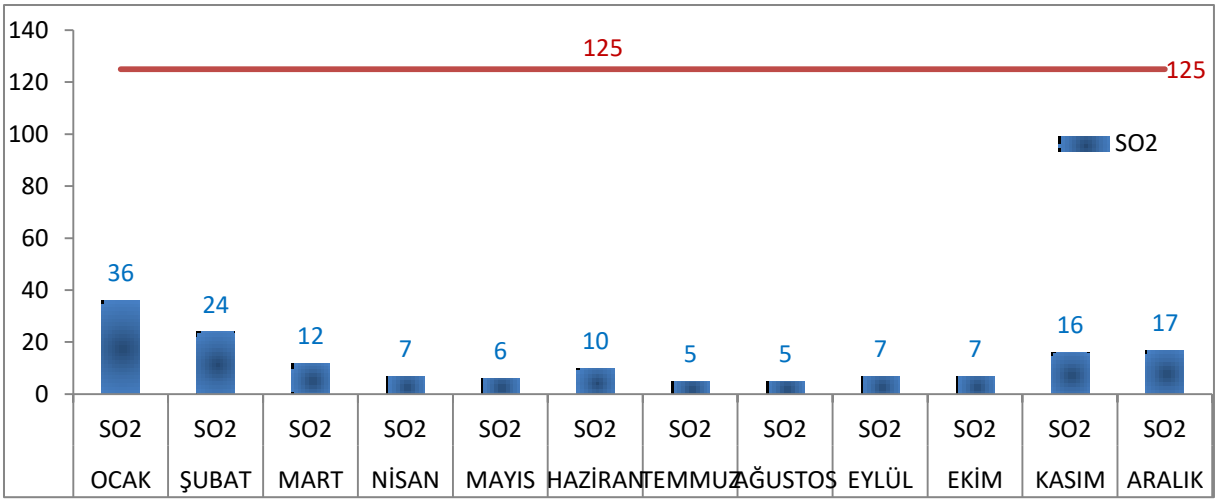

Grafik 2:*2020 yılı Kükürt Dioksit (SO2) Ortalama ve Standart Değerleri Grafiği*

2005-2020 YILLARI ARASI HAVA KALİTESİNİN YILLIK DEĞERLENDİRMESİ:

Yıllar	Partikül Madde (Toz)Ortalama	Standart	Kükürtdioksit (SO2)Ortalama	Standart
2005	133	260	49	370
2006	171	260	72	370
2007	119	260	109	370
2008	100	260	36	370
2009	112	260	27	370
2010	107	220	20	340
2011	78	180	33	310
2012	77	140	20	280
2013	64	100	23	250
2014	45	100	14	250
2015	51	90	21	225
2016	60	80	13	200
2017	61	70	11	175
2018	53	60	12	150
2019	46	50	14	125
2020	41	50	12	125

Partikül Madde (PM10):

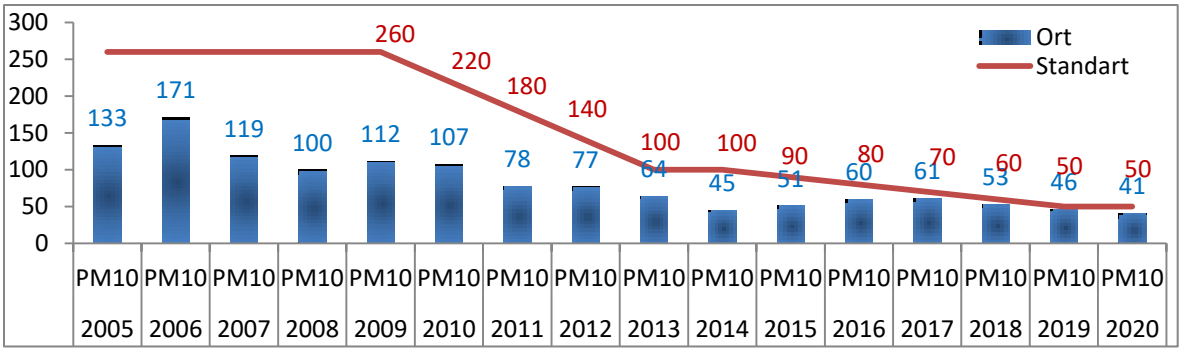

Grafik 3:*2005-2020 yılları; Partikül Madde (PM10) Ortalama ve Standart Değerleri Grafiği*

Kükürtdioksit (SO2) :

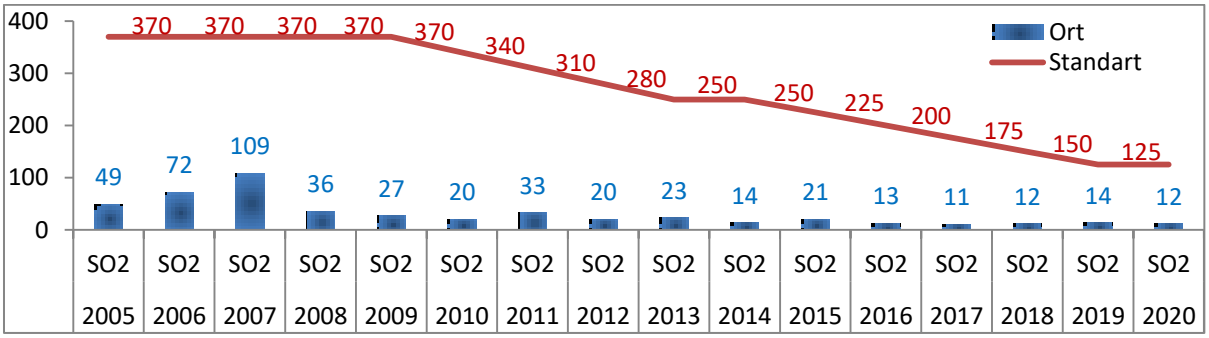

Grafik4: *2005-2020 yılları; Kükürt Dioksit (SO2) Ortalama ve Standart Değerleri Grafiği*

İl Genel Meclisimizin bilgilerine arz ederiz.

ÇEVRE VE SAĞLIK KOMİSYONU

Abdullah UYSAL Başkan	Arif ÇAMİÇİ Başkan V.	Ekrem YILDIRKIM Üye
Suat ATALAY Üye	Yavuz AYKAÇ Üye	

-RAPOR-
(Eğitim Kültür ve Sosyal Hizmetler Komisyonu)
İL GENEL MECLİS BAŞKANLIĞINA / ÇORUM

İl Genel Meclisinin 05/01/2021 tarih ve 6 nolu kararı ile Eğitim Kültür ve Sosyal Hizmetler Komisyonuna havale edilen, İlimiz, ilçelerimiz ve köylerimizde özel eğitim uygulama merkezleri var mı? Özel eğitim uygulama merkezleri nerelerde ve nasıl eğitim yapılmaktadır? Köylerimizde özel eğitime muhtaç olan vatandaşlarımızın bu kurumlardan istifade ederken ulaşım sıkıntıları nasıl gideriliyor? Maddi durumu iyi olmayan ailelere destek olunuyor mu? Bunların sayıları ne kadar ve yeterli mi? Bu özel eğitim uygulama merkezinde ne çeşit engelliler eğitim almaktadır? Kaç öğrencisi var? Öğretmen kadrosu ve fiziki durumu nasıldır? Nasıl bir eğitim verilmektedir? Konu ile ilgili Eğitim Kültür ve Sosyal Hizmetler Komisyonu üyelerin katılımıyla toplandı.

Komisyonumuzun yaptığı çalışmalar sonucunda elde ettiği bilgilere göre;

TÜRKİYE VE ÇORUM'DA ÖZEL EĞİTİM

İnsan hayatı doğumdan ölüme kadar geçen sürede farklı evrelerden oluşur. Bu evreler doğumdan başlar çocukluk, ergenlik, yetişkinlik ve yaşlılıkla devam eder. Her dönemde birbirinden etkilenen Dil, Zihinsel, Fiziksel, Sosyal ve Duygusal gelişim alanları bulunur. Bu gelişim alanlarındaki basamakları geliştiremeyen zorlanan bireyler ÖZEL EĞİTİM ve REHABİLİTASYON'A gereksinim duyarlar. Bu bireylere destek programları ile özel olarak yetiştirilmiş personel tarafından ekip anlayışıyla sunulan özel yöntem ve araçlarla gerekirse özel mekanlarda her özel gereksinimli grup için farklı olarak geliştirilmiş özel programlarla verilen eğitimdir. Türkiye'de yaklaşık 5 milyon engelli vardır. Bu da nüfusun neredeyse %7'si demektir. Bunlardan 350 bin engelli bireyler eğitim almaktadır. Bunlardan sadece Çorum bölgesinde özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinden eğitim alan 2178 bireydir.
Bu bireylere şu gruplar dahilinde eğitim sunulmaktadır;

1. Özel öğrenme güçlüğü
2. Yaygın gelişimsel bozukluk
3. Dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu (DEHB)
4. Bedensel yetersizlik (Fizik Tedavi)
5. Dil konuşma bozukluğu
6. Zihinsel yetersizlik
7. İşitsel yetersizlik
8. Görme yetersizliği

Çorum merkez ve ilçe bölgelerinde (Alaca, Sungurlu, Osmancık) iş uygulama merkezleri, iş okulları, uygulama merkezleri 1. Ve 2. Kademeler, devlet okulları vardır. Ayrıca Çorum merkez de 8 tane, Alaca, Sungurlu, Osmancık, İskilip'te 1 adet olmak üzere toplamda 12 adet özel eğitim ve rehabilitasyon merkezi vardır. Bu bireyle özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinden bireysel ve grup eğitimi almaktadırlar. Bu bireylerin devlet okullarındaki bütün eğitim ihtiyaçları devlet tarafından karşılanmaktadır. Ailelerine ise bireylerin engel rapor durumuna göre en az %90 olmak kaydıyla bakım ücreti devlet tarafından ödenmektedir.

Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde ise aylık 8 saat ders üzerinden ders saati ücreti devlet tarafından karşılanmaktadır. Fakat 8 saat eğitim alan bireyler için yeterli gelmemektedir. Diğer bütün verilen eğitim alanındaki destekler (servis, yemek, ara personel, yakıt) özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri tarafından karşılanmaktadır. Rehabilitasyon merkezlerinde eğitim alan bireylere yönelik çalışmalar bireysel olarak gerçekleşmektedir. Bu bireylere yönelik verilen çalışmalar sonucunda bağımsız yaşam yetenekleri kazanmaları, psiko motor becerilerini desteklenmesi, dil konuşma ve iletişim becerilerini geliştirmeleri, toplumsal uyum sorunlarını çözmelerini ve fiziksel becerilerini geliştirmeleri sağlanmaktadır. Özel eğitim ve rehabilitasyon merkezleri engelli bireylere ve ailelerine yönelik destek oranı çok fazladır. Bireylerin gelişimine birden fazla destek sağlanmaktadır.

ÇORUM İLİ VE İLÇELERİ ÖZEL EĞİTİM UYGULAMA OKULLARI

1)ÇORUM İL MERKEZİNDE EĞİTİM-ÖĞRETİM YAPAN ÖZEL EĞİTİM UYGULAMA OKULLARI

İL/İLÇE	Okul Adı	Öğrenci Sayısı	Öğretmen Sayısı	Ulaşım	Yemek ve Diğer Hizmetleri	Öğrenci Eğitim Kademesi ve Engel Durumu
Çorum/ Merkez	Kale Özel Eğitim Uygulama Okulu	120	38	MEB Özel Eğitim Taşıma Yönetmeliği Gereği Ücretsiz Taşıma Yapılmaktadır.	MEB Genel Bütçe Giderleri Kapsamında Ücretsiz Yemek Uygulaması Yapılmaktadır.	İlkokul ve Orta Okul Seviyesi Öğrenciler Orta ve Ağır Düzey Zihinsel Yetersizlik Orta ve Ağır Düzey Otizm Spektrum Bozukluğu Bedensel Yetersizlik Down Sendromu
Çorum/ Merkez	Çorum Özel Eğitim Uygulama Okulu	26	25	MEB Özel Eğitim Taşıma Yönetmeliği Gereği Ücretsiz Taşıma Yapılmaktadır.	MEB Genel Bütçe Giderleri Kapsamında Ücretsiz Yemek Uygulaması Yapılmaktadır.	İlkokul ve Orta Okul Seviyesi Öğrenciler Orta ve Ağır Düzey Zihinsel Yetersizlik Orta ve Ağır Düzey Otizm Spektrum Bozukluğu Bedensel Yetersizlik Down Sendromu
Çorum/ Merkez	Zübeyde Hanım Özel Eğitim Uygulama Okulu 3.Kademe	92	52	MEB Özel Eğitim Taşıma Yönetmeliği Gereği Ücretsiz Taşıma Yapılmaktadır.	MEB Genel Bütçe Giderleri Kapsamında Ücretsiz Yemek Uygulaması Yapılmaktadır.	Ortaöğretim (Lise) Seviyesi Öğrenciler Orta ve Ağır Düzey Zihinsel Yetersizlik Orta ve Ağır Düzey Otizm Spektrum Bozukluğu Bedensel Yetersizlik Down Sendromu
Çorum/ Merkez	Anadolu Özel Eğitim Meslek Okulu	112	40	MEB Özel Eğitim Taşıma Yönetmeliği Gereği	MEB Genel Bütçe Giderleri Kapsamında Ücretsiz	Ortaöğretim (Lise) Seviyesi Öğrenciler Hafif Düzey Zihinsel Yetersizlik Hafif Düzey Düzey Otizm

				Ücretsiz Taşıma Yapılmaktadır.	Yemek Uygulaması Yapılmaktadır.	Spektrum Bozukluğu Bedensel Yetersizlik Down Sendromu
Çorum/ Merkez	Şirinler Özel Eğitim Anaokulu	25	15	MEB Özel Eğitim Taşıma Yönetmeliği Gereği Ücretsiz Taşıma Yapılmaktadır.	MEB Genel Bütçe Giderleri Kapsamında Ücretsiz Yemek Uygulaması Yapılmaktadır.	Anaokulu Seviyesi Öğrenciler Orta ve Ağır Düzey Zihinsel Yetersizlik Orta ve Ağır Düzey Otizm Spektrum Bozukluğu Bedensel Yetersizlik Down Sendromu
Çorum/ Merkez	Çorum Özel eğitim Meslek Lisesi	15	26	MEB Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği Gereği Yurtta Yatılı Kalan Öğrenciler.	MEB Genel Bütçe Giderleri Kapsamında Ücretsiz Yemek Uygulaması Yapılmaktadır.	Ortaöğretim (Lise) Seviyesi Öğrenciler İşitme Engelliler
	TOPLAM	390	196			

İL/İLÇE	Okul Adı	Öğrenci Sayısı	Öğretmen Sayısı	Ulaşım	Yemek ve Diğer Hizmetleri	Öğrenci Eğitim Kademesi ve Engel Durumu
Sungurlu	Bölükbaşıoğlu Özel Eğitim Uygulama Okulu	70	38	MEB Özel Eğitim Taşıma Yönetmeliği Gereği Ücretsiz Taşıma Yapılmaktadır.	MEB Genel Bütçe Giderleri Kapsamında Ücretsiz Yemek Uygulaması Yapılmaktadır.	İlkokul, Ortaokul ve Lise Seviyesi Öğrenciler Orta ve Ağır Düzey Zihinsel Yetersizlik Orta ve Ağır Düzey Otizm Spektrum Bozukluğu Bedensel Yetersizlik Down Sendromu
Alaca	Alaca Özel Eğitim Uygulama Okulu	40	25	MEB Özel Eğitim Taşıma Yönetmeliği Gereği Ücretsiz Taşıma Yapılmaktadır.	MEB Genel Bütçe Giderleri Kapsamında Ücretsiz Yemek Uygulaması Yapılmaktadır.	İlkokul, Ortaokul ve Lise Seviyesi Öğrenciler Orta ve Ağır Düzey Zihinsel Yetersizlik

						Orta ve Ağır Düzey Otizm Spektrum Bozukluğu Bedensel Yetersizlik Down Sendromu
Osmancık	Nenehatun Özel Eğitim Uygulama Okulu	29	18	MEB Özel Eğitim Taşıma Yönetmeliği Gereği Ücretsiz Taşıma Yapılmaktadır.	MEB Genel Bütçe Giderleri Kapsamında Ücretsiz Yemek Uygulaması Yapılmaktadır.	İlkokul, Ortaokul ve Lise Seviyesi Öğrenciler Orta ve Ağır Düzey Zihinsel Yetersizlik Orta ve Ağır Düzey Otizm Spektrum Bozukluğu Bedensel Yetersizlik Down Sendromu
	TOPLAM	139	81			

2)ÇORUM İLÇELERİ EĞİTİM-ÖĞRETİM YAPAN ÖZEL EĞİTİM UYGULAMA OKULLARI

AÇIKLAMALAR:

1-Özel Eğitim Anaokulu ile Özel Eğitim Uygulama Okullarının İlkokul ve Ortaokul Kademelerinde Eğitim Akademik Eğitim, Özbakım Becerileri, Dil ve Konuşma Becerileri, Sosyal İletişim Becerileri, Görsel Sanatlar, Müzik ve Beden Eğitimi Alanlarında Yapılmaktadır.

2-Özel Eğitim Uygulama Okulları ile Anadolu Özel Eğitim Meslek Okulu ve Özel Eğitim Meslek Lisesinde Eğitim Çeşitlenmekte ve Akademik Eğitim, Özbakım Becerileri, Dil ve Konuşma Becerileri, Sosyal İletişim Becerileri, Görsel Sanatlar, Müzik ve Beden Eğitimi Alanları ile Beraber Atölye Çalışmaları da Yapılmakta Olup, Mobilya, Metal İşleri, Konaklama Hizmetleri ve Yiyecek-İçecek Hizmetleri Alanlarında Eğitim Verilmektedir.

3-Özel Eğitim Uygulama Okulları ve Diğer Özel Eğitim Okulları Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği Gereği Nüfus ve Yerleşim Şartları Dikkate Alınarak Eğitim-Öğretime Açılmaktadır.

4-Özel Eğitim Okulları ile Beraber Bu Okulların Dışında Kalan Özel Eğitime Muhtaç Diğer Öğrenciler Özel Eğitim Sınıflarında Eğitim-Öğretime Devam Etmektedirler.

5-Kırsal Yerleşim Yerlerinde İl ve İlçe Merkezine Yakın İkamet Eden Öğrenciler Servislerle Ücretsiz Olarak Bu Okullara Taşınmakta ve Yeme-İçme Hizmetleri Ücretsiz Olarak Karşılanmaktadır.

6-Özel Eğitim Okulları ve Özel Eğitim Sınıfları Dışında Özel Eğitime Muhtaç Öğrencilere Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği Kapsamında Bireysel ve Grup Eğitimi Adı Altında Özel Özel Eğitim ve Rehabilitasyon Merkezlerinde Destek Eğitim Verilmektedir.

7-Özel Eğitim Meslek Lisesi Ortaöğretim Düzeyinde İşitme Engelli Öğrencilere Hizmet Vermekte Olup Karadeniz Bölgesinde Hizmet Veren Bölgesel Bir Okul Olması Nedeniyle Bünyesinde Yatılı-Yurt Bulunmaktadır.

8-Özel Eğitime İhtiyacı Olan Bireylere Eğitim İmkanları İle Beraber Sağlık Kurulu Raporu Belirli Bir Oranın Üzerinde Çıkan Bireylerin veya Öğrencilerin Ailelerine Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Tarafından Bakım Yardımı Adı Altında Ödeme Yapılmaktadır.

9-İl ve İlçelerimizde Eğitim Vermekte Olan Özel Eğitim Okullarımızın Tamamı Müstakil Eğitim Binalarında Eğitim-Öğretim Hizmetlerini Yürütmeye Devam Etmektedirler.

İl Genel Meclisimizin bilgilerine arz ederiz.

EĞİTİM KÜLTÜR VE SOSYAL HİZMETLER KOMİSYONU

Abdurrahman KARAGÖZ	Ahmet DEVREZ	Mehmet TURHAN
Komisyon Başkanı	Komisyon Başkan V.	Üye

Sadettin AKGÜL	Selim DÖLCÜ
Üye	Üye